ԱՊՕՆԷ ՇԷՐԱԻԹԼԱՐԸ
Մէճմուասը 20 դրուշտան
ՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ
Պիր սէնէլիք . . . 200 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . . 100 »
Իւչ այլըգ . . . . 55 »
ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ
Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իչիւն
Պիր սէնէլիք . . . 230 ղշ.
Ալթը այլըգ . . . . 120 »
Իւչ այլըգ . . . . 60 »
Մէճմուասը 1 ղրուշ

ԹԵՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄՈՒՀԱՏՏԸ ՓՕԼԻԹԻԿԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ
ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ԷՒՎԱՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԻԼԱՆԱԹ ՇԷՐԱԻԹԼԱՐԸ
Պէհէր սաթըրը իչիւն
1 վէ 2 վէ 3 իճի սահիֆէ 5 ղշ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանզա, Տիրքէթ վէ ումուրու սաթըրաֆիյէյէ այիտ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »
Ճիլտանէ միւտտէթ իչիւն խլանաթա այրը բազարլըգ օլուր:
Մէվատտը նաշիրայա տայիր պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ:
Մէճմուասը 1 ղրուշ

Խտարէխանէսի վէ մաթպաասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգագը գէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու խտարէ վէ Թահրիրիյէսինէ այիտ գեաֆֆէյի մէվատտ հազգընտա, Միւտիրի ղազէթէ Տիգրան Ճըվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճագտըր կիպի, գեաֆֆէյի մէքթուպլար տախի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էէր:

· ԱՍԻԹԱՆԷ 8 ՍԷՊՏԷՄԲԵՐ

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Տէվլէթը Օսմանիյէնին ահվալը մալիյէսինէ պիր տէֆա ախիր նազար օլունսա, պու ահվալըն ատէթա մէյուսիյէթի մուճիպ օլաճագ պիր սուրէթտէ պուլունտուղու կէօրիւլիւր:

Պիր Թարաֆտան խազինէնին պիր բարասը օլմայըպ, մէմուրին պու գատար վագըթտան պէրու մաաշլարընը ալամամագտա, վէ տայիր մէսարիֆ վէրիլէմէմէքտէ օլտուղու կիպի, պիր Թարաֆտան տախի կէրէք Բումէլի վէ կէրէք Անատօլուտա պու սէնէ մահսուլաթընա խալէլէն խայլի ֆըգտան պուլունտուղունտան, վարիտաթըն Թահսիլի միւշքիլ օլուպ, խազինէնին պունտան սօնրա տահա զիյատէ զարուրէթէ տիւշար օլաճաղը անլաշըլըյօր:

Պիր տէվլէթին մէտարը խաարէսի, գուվվէի մալիյէսի օլտուղունտան, ահվալը մալիյէ տիւզէլտիլմէտիքճէ, խարիճէնին եօլունա գօնմասը բէք միւշքիլ տիր. Հէր նէ գատար քի պիզ իճրա օլունաճագ ըսլահաթըն գեաֆֆէսինի աչըքճէմիւթէվագգըֆ տուրտուղումուզ խտէնլէրտէն, վէ աչըքսըզ հիչ պիր խլաֆսըզ իճրա օլունամազ տէյէնլէրտէն տէյիլ իսէք տէ, խազինէնին պու տէրէճէտէ միւզայիգասը վէ մէմուրինին մաաշլարընը ալամամալարը, պիլ ախիրէ հիւքիւմէթ իշլէրինէ սէքթէ կէթիրէճէյի շիւպհէսիզ տիր:

Տէֆաաթլէ պէյան իթմիշիզ տիր քի, ահվալը մալիյէ բըլահընըն մուգատտէմէսի վարիտաթ ու մէսարիֆին միւվազէնէսի իլէ, ֆազլա մէսարիֆին քէսիլմէսինտէն, վէ գուվվէյի մալիյէմիզէ կէօրէ պիր պիւտճէնին թէրթիպինտէն իպարէթ տիր:

Իշթէ ահվալը մալիյէնին ըսլահընա մուգատտէմէ օլաճագ պէօյլէ պիր Թէտպիր ագչէյէ միւթէվագգըֆ օլմատըղը հալտէ, էլան իթթիխազ օլունմամասը չայանը Թէէսսիւֆ տիր: Շիմտիյէ գատար կէրէք ատլիյէճէ կէրէք մալիյէճէ վէ կէրէք Էտիրնէ վիլայէթինճէ ըսլահաթա միւթէալլիգ օլան Թէշէպպիւսաթ՝ մէսարիֆին պիր գաթ տահա արթմասընը մուճիպ օլույօր: Հալ պու քի մալիյէմիզին հալի մէյտանտա օլտուղունտան, մէսարիֆին արթըրըլմասը տէյիլ, Նըսֆընա վէ պէլքի տահա աշաղը ինտիրիլմէսի լազըմ կէլիր:

Խայլը վագըթտան պէրու Իւրօպատա ահվալը մալիյէմիզի տիւզէլթմէք իչիւն տիլլէ օլմայըպ, խալըգ գօնուշուլմագտա իքէն, պու տէֆա Ֆրանսա տէվլէթի ահվալը մալիյէմիզին ըսլահը իչիւն պիր խաթթը հարէքէթ չիզմէք, Ինկիլթէրրանըն տախի մուվաֆագաթըն ալըպ պիր բլան թանզիմ իթմիշ, վէ պու բլանը Ինկիլթէրրա վէ Ֆրանսայի Իսթանպօլտաքի սէֆիրլէրինէ կէօնտէրէճէքլէրի, վէ պունտան սօնրա Պապը Ալիյէ սունուլաճագ իմիշ, Ֆրանսա տէվլէթի պու պլանը սէֆիրինէ կէօնտէրմէսինի թէնպիհ իթմիշ տիր: Ֆրանսա տէվլէթի պու պապտէ Ինկիլթէրրանըն մուվաֆագաթընը խահիշքեար իթմիշ իքէն, պու մուվաֆագաթըն հուսուլինտէն սօնրա Թէպլիղ օլունաճագ պիր բլանը սէֆիրինէ կէօնտէրմէսի, իքի սէպէպտէն պիրինէ մէպնի օլապիլիր: Եա պու պապտէ Մ. Ֆուրնիյէնին տախի բէյինի ալմագ իսթէյօր, վէ եախօտ պու բլանը սուրէթը զայըը բէսմիյէ վէ խաֆիյէտէ Պապը Ալիյէ կէօնտէրմէք իսթէյօր:

Պու բլանըն նէտէն իպարէթ օլտուղունու պիլմէզ իսէք տէ, մատէմ քի Պապը Ալի Թարաֆընտան հիչ պիր Թէշէպպիւս օլունմագսըզըն, Ֆրանսա տէվլէթի պէօյլէ պիր բլան տիւշիւնմէյէ մէճպուր օլույօր, պունուն տէվլէթը Օսմանիյէյէ զիյատէ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա հազգընտա ֆայտէլի օլաճաղը շիւպհէսիզ տիր:

Վագըա հէր քէս քէնտի մէնաֆիինի պաշգասընըն մէնաֆիի իչինտէն չըգարմագ մէճպուրիյէթինտէ օլտուղունտան, պէօյլէ պիր բլանըն Ղարպ տէվլէթլէրի հազգընտա ֆայտէլի օլմասընտա պիր պէյիս եօգ իսէ տէ, օ ֆայտէյէ գարշը տէվլէթը Օսմանիյէնին տախի խաթիրֆատէ իթմէսի չարէ տըր: Հալ պու քի, պու տիւրլիւ բլանլարըն էքսէրիսի՝ միլլէրը գուրանլար հազգընտա նէ գատար ֆայտէլի իսէ, սահիպլէրի հազգընտա օ գատար մուֆիտ տիր: Մըսըր վէ Թունուսուն ահվալը մալիյէսի պունա պիր նըմունէ օլապիլիր:

Էլ հասըլ պիզ ահվալը մալիյէմիզին նէ տէրէճէտէ բլահա մուհթաճ օլտուղունու պիլտիկիմիզտէն, Ֆրանսանըն պու Թէշէպպիւսինէ մէմնուն օլուրուզ. Անճագ ագչէնին պիր վագըֆէսի տէ սայէսինտէ իզդամ իտէրէք, վէրէնին իշինի կէօրմէք մաատէ օլտուղունտան, պու բլանըն պիլ ախիրէ տէվլէթէ բօլիթիգաճա վէ իսթիգլալճա պիր մէզիրէթ կէթիրմէսինտէն տախի չօգ գօրգարըզ:

Պինաէն ալէյհ պուգուն խիւյբուզ քի, Պապը Ալի պու բլանըն նէթիճէլէրինի էյիճէ թէտգիգ իթմէտիքճէ՝ զարուրէթը մալիյէնին տէֆի ինթիզարընա Թապի օլուպ գապուլ իթմէյէճէն իճթինապ իտէճէք տիր:

Հէր հալտէ պիզ պու միւթալաաթը մէհմալլիյէթ վէ ումումիյէթ իւզրէ պէյան իտէյօրուզ: Բլանըն սուրէթի մալումումուզ օլունճա՝ էֆքեարը ու միւթալաաթըմըզը տահա աչըգ սուրէթտէ պէյան իտէրիզ:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

(Պուրատան կէլէն Բէլէկրաֆլար)

Լօնտրա 19 սէպտեմպեր

Մըսըրըն սապըգ Խտիվի Իսմայիլ թիրլօմաթիք մէմուրը վէ մէնէճէրի գօնսօլօսը Մ. Վիվեան Պէրն (Ճուլցէթրիա) չէհրինէ փէտգէլտէ մէմուր վէ մուրախխասա սէֆիր Թային օլունմուշ տըր:

(Պու Թէլէկրաֆըն վէրտիյի, Հէրատ վագասընտա, Աֆղանիսթանըն Պօնսթաւ աքէրի Թէնպիլ գարարընտա Թայիր օլան Բէ-Բէյ Թէլէկրաֆլարը Թաստիգ օլունտուղունտան, պու Հավասիւլէրին պուրասը տախի Թէքրարընտան սարֆը նազար խտիլմիշ տիր:)

Լօնտրա 19 սէպտեմպեր

Թօփչըն հէր իթմայի պիր Թէլէկրաֆ կէօրէ, Մըսըր հէյէթի վիքէլասը պէր վէճհը ախի թէշքիլ օլունմուշ տուր:

Բիյազ բաշա՝ տախիլիյէ վէ մալիյէ, Մուսթաֆա բաշա՝ նաֆիա, վէ Մուսթաֆա Ֆէհմի բաշա տախի խարիճիյէ նէզարէթլէրինէ Թային օլունմուշլար տըր:

Պաղտատ 19 սէպտ.

Մահալը մէվգուֆէտէն խապէր վէրիլտիյինէ կէօրէ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթլէրի, Խտիվի Սթամպօլտա պուլունաճագ իքէն իստիգամէ ապլէր միւհվէր տիր, վէրա Թէնսիգաթը հէփսի Խտիվի միւշաւիրլէրին Մըսըրտա միվֆագիյէթինի հայտսըզ իթմիշլէր տիր:

Լօնտրա 19 սէպտեմպեր

Հինտուսթանտան վարիտ օլան պիր Թէլէկրաֆ ախյօր քի, Եագուպ խանը Հինտուսթան վալիսինէ ճէվապէն եազտըղը մէքթուպտա հուսուլյաթը սօնրա Թանէ արզվէ սըր Գավանեարինին գաթիլլէրինի Թէէտիպ իթմէկէ պիր արզու չէքտիւ պէյան իթմիշտէն տիր:

Բէլէկրատտան 19 սէպտ.

Սըրպ Թէլէֆօնլաշմա Թէօյլէք պիր սանկըն գուրուլմուշ իթմիշ տիր:

Աժանս Բէ-Բէր

Վիէննա 19 սէպտեմպեր

Պօսնա վէ Հէրսէք խթթիլաֆը Մաճարիսթան վէ Աւսթրիա իլէ միւշթէրէք պիր մասալէ օլալըղը օլմամըզը, վէ պինաէնալէյհ խարէ վէ մէսարիֆի գանունը էսասի մուճիպինճէ Մաճարիսթան իլէ Աւսթրիա միլլէթինինէ Թաշիմ օլունմագտա, տխարէճէսի իքի մէճլիքէթին մէճլիսի մէպուսանը Թարաֆընտան Թէտգիգ խտիլիմ խտիլմէյէճէյի մէսէլէսի, կէրէք Մաճար վէ կէրէք Աւսթրիա բարլամէնթօլարը Թարաֆընտան Թէտգիգ օլունաճագ տըր:

Մաճար մէճլիսի մէպուսանը ազաորըն ապորլարը Մաճարիսթան հիւքիւմէթինին գանունը էսասի հիւքիւմլէրի, պուլունդուղու ումուրը Թախսիսէ մէսարիֆինէ գարըշմայա սէլահիյէթի օլուպ, հալպու քի, Պօսնա վէ Հէրսէք իշլէրի Մաճարիսթանըն մուխտարիյէթինէ խալէլ կէթիրմէյէճէքլէր իքէն, Մաճարլարը հէր մէսարիֆտէ պուլունմալարը մէճպուրիյէթինտէ պէյան իտէյօրլար:

Մաստաֆիյէ պու մէսէլէ հագգընտա մէճլիսի իքի բարլամէնթօյա Թէբլիղ օլունաճագ գանունը լայիհասը գապուլ օլունաճաղընա չիւպհէ իթմիյէքտէ տիր:

Պօսնա Սէրայասը ալըրան պիր Թէլէկրաֆ մալումէ կէօրէ, Պօշնագ լըսանընըն մէքթէպլէրի օգութմագ Թահսիլի իչիւն, Պօսնա վէ Հէրսէք գէօյլէրինտէ քիւչիւք մուգաթթէլէր օլան մէքթէպլէրին պիր գաչը քիւչիւք օլունմուշ տուր:

Իշգօտրա չօճուգլարը հէր նէ գատար քէնտի մէքթէպլէրինէ տէվամ իտէճէք իսէլէր տէ, էյէնի մէքթէպլէրէ տախի տէվամ իթմէլէրի մէճպուր տըր:

Լօնտրա, 19 սէպտ.

Կապէլ Թալար Ինկիլթէրրա տէվլէթինին Պրիթանիայա Եաղըսթա պիր միւտտէթ լուզումունտան Թախսիսինէ սանաճագը միւշթէրէք պիր մէճաղսըզ օլաճաղըն պէյան իտէյօրլար:

Աֆղանիսթան հուտուտլարընտա մէքթէպլէր Թէսիս իտիլմէսի հազգընտա ինքէշէֆ Թէմինաթ իրին փիւլէրի օլտուղունտան, Ինկիլթէրրա ասքէրլէրինին Քապուլիյէ իլէրիլէմէսի պիր սուրէթ մըրտաա իճրա օլունաճագ տըր:

Լօնտրա 13 սէպտ.

Ինկիլթէրրանըն Բարիս սէֆիրի Լօրտ Լայօնս իլէ Մ. Վատինկթօն միյանէսինտէ պիր միւլագաթ վուգուա կէլմիշ տիր:

Պու միւլագաթտա Մ. Վատինկթօն տաւլէթը Օսմանիյէ մէսէլէսինին հալլի, վէ պիր իսլահաթ ատապը հագգընտա սէֆիրի միւշաւիրլէրին պիր լայիհա Թէգտիմ իթմիշ տիր: Ֆրանսա տէվլէթի պու բլանը բէք միւսայիտ պուլունտուղունտան, Ինկիլթէրրանըն էֆքեարընը տախի անլամագ իսթէյօր:

Մ. Վատինկթօն մէզգիւր բլանը Տէրսաատէթ Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Ֆուրնիյէյէ կէօնտէրիպ, լէտէլ միւթալաա պիր Ֆիքր բէյան իթմէսինի Թէնպիհ իթմիշ տիր: Մ. Ֆուրնիյէ Աղա Բէյ Ինկիլթէրրա սէֆիրինին Թէնպիհինէ Ինկիլթէրրա սէֆիրի Մալէթ ... (Թաշիլաթ?) ... պիր միւթալաասընը իսթիգլալ իթմէյէ մէճպուր Թային օլունտուղու իշ կէօրիւլմէկտէ տիր:

Մօնթէ Ինկիլթէրրա Թէլէկրաֆ կէօրէ, Ինկիլթէրրա մէճլիսինին Վէնէտիքտէ իսէ ... իճլաս իտէճէյի լըրքէտէ Թայի իքեր միւզաքէրէսի մէտրէսէնին Թաւգիֆի Թարաֆընտան Թայիլ պէկլէնտիւքէն Մըսըրըն Ինկիլթէրրա Աճէնտիսի Մալէթին Ֆիքրինէ մուռաճաաթ իտիլտիյի ... Թէլէկրաֆլարտա Թաբի պուլունմալարը մէճպուր իմիշ:

Լօնտրա 19 սէպտեմպեր

Ինկիլթէրրա տէվլէթի Շարգի Ռումէլի իմարանը գօմիսիօնունա Ինկիլիզ գօմիսէրի լօրտ Տօնօկմօրէ ՍԷՆ ՄԷՃՍ վէ ... նիշանընըն չէօվալիէ րիւթպէսի իհսան պուլունմուշ տըր:

Վիէննա 19 սէպտեմպեր

Աւսթրիա հիւքիւմէթի Պօսնա պուլունան ասքէրին մէգտարընը ազալթմագ պիր Թէտպիր գարար վիրմիշ տիր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի Գուրէն Վ'Օրէս օգուլ յանըլաըրըմըզա պիր միւժտէ տիյէրէք, իլան խտիյօր քի, պայրամըն իքինճի սապահը եապագ Մահմուտ Նէտիմ բաշա հազրէթլէրի, վալիտէ հազրէթլէրինին Բարաֆընտան Թէգտիմ օլունան Թէշէքքիւրնամէնին մաալը իլէ մալէյէ տախիլ պուլունմուշ, վէ սատրազամ ... մուսսա օլան վաբօր բաշլըգ միւշավիրլէրի իրսալ օլունմուշ տուր:

Զաթը Շահանէ, պայրամ Թէպրիքի իչիւն պաշ վէքիլ Արիֆի բաշա իլէ խարիճիյէ նազըրը Սաֆվէթ բաշա հազրէթլէրինէ հիւքիւմէթ գապուլ պույուրտուգ-տան սօնրա, Մահմուտ Նէտիմ բաշա հազրէթլէրի, սէրասքէրլիկ մաթիւպէթինէ ... պույուրուլմուշ, վէ մուավինի մէսասինին Սիւլէյման օնպաշը Թայինինէ Թաամիմ Թէլէկրաֆը պէյան պույուրմուշ տըր:

Մէզգիւր կազէթանըն գավլինէ, Թավիլ մէզգէրին պայրամ մօնասէպէթի իլէ էրթէսի կիւնիւ ... վէ միւշաւէրէ մէճլիսինէ ... օլունմուշ, ... վէ սարրաֆ ... մէճլիսինտէ ... պուլունմուշ, վէ ... բաշա Թարաֆընտան մաքթուպ ... հազրէթլէրինէ իճա օլունմուշ Թէրէճէլէր տախի ... Թէտգիգ օլունաճագ:

Մէզգիւր կազէթէնին գալէմ գալըրըլարը պիր ... Պապը Ալինին Ֆրանսազա Թէտէ ... Ֆիքրինինէ Թարաֆընտան Ֆրանսա տախի ... պու վէճհ Նէզարէթի իլէ գամիլ Թէհէրրիւք վէ ...Թէնպիհ օլունմուշ տիր:

— Խասսա միւշիրի Տէրվիշ բաշա հազրէթլէրի, Նիւքիւսէ-Գալէ սէրըլտիւքի գօմանտանըն ՊէջիԹօնթա ֆըրգաթը գափթանը Սախը Հասան բաշանըն գօմանտասընտա սահիլէ վաղըֆ օլմուշ տուր:

— Պիր սէնէտէն պէրու Մալթա ... պէտիթէ կէլիյէ պէրէմ օլան խկիթ ...

Մէզգիւր կազէթէմիզին գավլինէ, Ինկիլթէրրա տէրսաատէթինին ... միւշիրի, Եօնինյանին Թաղարիյէթինտէ ալտըղը ... օլունմուշ տուր:

— Ատէնա Ղազէթէսինին պէյանընա կէօրէ, Պօսնա ... օլան Մ. Աֆիֆ ... Մաստարին ... Ղ. ... Թէգտիմ իթմիշ տիր:

— Մըսըրըն Ինկիլթէրրա գօնսօլօսու ... Մըսըր ... վէ ատալէթէ Թէքրարըն Թաշտիգ օլունմուշ տուր:

— Խրանան գօմիսէրլէրի, հուտուտ գօմիսիօնունուն սօն իճթիմաընտա Ալիմնայա 3000 քիլօմէթրէ պիր Թէլէկրաֆ քէշիտ իլէթիլէրինի, վէ օ Թէլէկրաֆ իւզէրինէ Իրանան հէյէթը վիւքէլասը իճրա իտէրէք, Թալիմաթը ճէտիտէ միւշաւիրլէրի Աթինա կազէթալարը եազըյօրլար:

— Էտիրնէտէ իգամէթ իտէն տաշքըրի Շահանէ սիւվարի 3ինճի ալայը, Միրալայ Խամայիլ պէյին Թահթը գօմանտասընտա օլարագ, Սէլանիկ Թարաֆըն իգամէթ իթմէք իւզրէ Էտիրնէտէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

— Պայրամըն պիրինճի կիւնիւ Եըլտըզ սէրայը ճըվարընտա տուրան ասքէրլէրտէն պիր գաչընը ճօլտան, վէ տիւնքի վէ էվվէլքի կիւնքի Նիւսախէլէր մայըզէ Թէրճէ օլունան գաֆիլէ Գարայանօրուլար, ասքէրի Շահանէ Թարաֆընտան ալթ ու կէրիֆթ օլունաճաղը սըրաստա պիթմիշ պըրագը մախալէֆէթ իթմիշ օլմագլա, ասքէր Թարաֆընտան պէօյլէ պիր գաչ սըպըյի ճէվապսըզ պըրագըլմայը, վէ ըրզ չէքմէք կիւճէսի իչուն ... լարտան միւթէճասիրլէն վէֆաթ իթմիշ տիր: Լաքին Թէզվիրաթը օլունտուղու կիպի, աահէսէն մէրգումու էսէրը ճիննէթ ու խըրֆաֆէթ օլույ օլմասըլը Թահգիգ օլունմագ իչիւն, տիւնքի կիւն Նաշէսի կիլմիշ սայու խասթահանէսինէ կէօթիւրիւլիւպ, պէյնի իլէ ճիհէթի մուայէնէ օլունարագ Ֆիքրը մէրգումուն տիւանէ օլտուղու Թաստիգ օլունմուշ վէ պատէհու Թէփսիյէ Ալ Թըփաա Նամ Բումէ քիլիսէսինէ Նագլ օլունարագ պու սապահ տախի Ֆէրիքէօյ մէզարըստանընտա կէօմիւլմիւշ, Թէֆին խտիլմիշ տիր:

— Պօսնա վէ Հէրսէքէ տայիր Թանզիմ օլունան Նիզամնամէ լայիհասը Թէտգիգ օլունարագ Թարաֆը Շահանէյէ կէօնտէրիլէրէք Սթամպօլ վէ Թէսալիա վէ Սէլանիկտէն Թէշքիլ ճիւլէտէ, վէ իքինճի Ֆօրմանտա Աւսթրիա վէ Մաճարիսթան միւզաքէրէլէրին Պօսնա վէ Հէրսէք խտարէսինէ սայիր հէր նէ միւթէքէրէրէ օլունսա, մէմուրլարը վազըֆէ իլէ տախի օլաճագ օլունմուշ, վէ ճիւմլէտէն միւթէհաքիմէ ... Թէյէջէլէրինտէն պէյնէլմիլէլ մէզգիւր Թահսիլ իչիւն Վիէննա վէ Բէշթէ բարլամէնթօլարընտան սուրէթի խտարէլէրինէ տայիր իտիչ:

Ալէնի Նիկօլօս Մ. Հազրէթլէրի Էմիլէրի կիւն պէրամի Թէպրիք Մահմուտ Նէտիմ վէ Խայրէտտին բաշալար հազրէթլէրինէ Թէպրիք վէ Թէսիյէտէ պուլունմուշ, վէ ... Շէյխիւլիսլամ հազրէթլէրինին ... վէրտիլէր տիր:

ԻՆԿԻԼԹԷՐՐԱՆԸՆ ՇԱՐՔՃԱ ՊՕԼԻԹԻՔԱՍԸ

—

Ինկիլթէրրա տէվլէթինին Շարգճա օլան բօլիթիգասընա վէ պու տէվլէթին Ալէմանեա իլէ Ավուսթրիա պէյնինտէքի իթթիֆագա տախիլ օլուպ օլամայաճաղընա վէ մէնաֆիի նէտէն իպարէթ օլտուղունա տայիր պիր պէնտը մախսուս եազաճաղըմըզը վաատ իթմիշ իտիք. Իշթէ պու վաատըմըզը իֆա իթմէյէ կէլիյօրուզ.

Շարգ մէսէլէսի ենինտէն ույանալը, եանի իւչ սէնէտէն պէրու, Ինկիլթէրրանըն մէսլէքի վէ բօլիթիգասընըն նէտէն իպարէթ օլտուղունու քիմսէ անլայամամըշ տըր. Պիւթիւն Եվրօբա կապինէթալարը Ինկիլթէրրանըն բօլիթիգասընը անլամագտան աճիզ գալարագ, պու բօլիթիգանըն միւշէվվէշ վէ անլաշըլմազ պիր սուրէթտէ օլտուղունու իթիրաֆ իթմէքտէն պաշգա պիր սէօզ պուլամամըշլար տըր.

Կէրէք Ինկիլիզլէրտէն վէ կէրէք էճնէպիլէրտէն բէք չօգ զաթլար վէ պազը պէօյլէ տիբլօմաթլար տախի Լօնտրա գապինէթօսունուն պու մէսէլէտէ թատպիր իտէճէյինի պիլէմէմիշլէր տիր. Հէր քէս գանի իտէյօր իտի քի, Ինկիլթէրրա կէվշէքլիյինտէն վէ եախօտ չաշգընլըղընտան եօյլէ պիր բօլիթիգա տուտուլմուշ իտի. Լաքին պու կիւն բէք ալա անլաշըլըյօր քի, Ինկիլթէրրանըն օ վէգայինէ կէվշէքլիքտէն նէ չաշգընլըգտան իլէրի կէլիփ, կիւտիլի մագսատ վէ իթթիֆագտան իլէրի կէլիյօր իմիշ.

Հագիգաթէն իւչ Շըմալ իմպէրաթօրլարը պէյնինտէ իթթիֆագ հասըլ օլմայա պաշլատըղը կիւնտէն պու կիւնէ գատար ճէրէեան իթմիշ օլան վուգուաթը սըյասիյէ տիգգաթլէ կէօզտէն կէչիրիլսէ, վէ Ինկիլթէրրանըն օ վագըթտան պէրու Շըմալ տէվլէթլէրի իլէ օլան մինասէպաթընա պիր նազար կէզտիրիլսէ, պու տէվլէթին տէ իթթիֆագը միւսէլլէսէտէն բէք եապանճը օլմատըղը կէօրիւլիւր. Խուսուսի իլէ Ալէմանեա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ օ վագըթտան պէրու պիր թագըմ կիւզէլ մինասէպաթ պուլունտուղու բէք չօգ էմարէլէրտէն անլաշըլըյօր իտի.

Իւչ Շըմալ տէվլէթլէրինին իթթիֆագընտան Եւրօբանըն Գարպ վէ ճէնուպ ճիհէթի թիթրէմէյէ պաշլայըպ, պու իթթիֆագա գարշը Գարպ տէվլէթլէրինին պէյնլէրինտէ պիր իթթիֆագ ագտ իթմէմէլէրի թապիի օլունմագտա պուլունտուղու, վէ պու պապտաքի ինմալըն գապահաթը պաշլըճա Ինկիլթէրրայա ատֆ օլունտուղու հալտէ, Ինկիլթէրրա տիբլօմաթլարը ասլա թէլաշ կէօսթէրմէյօրլար իտի.

Պու իսէ խայլըն իչին մագսատ վէ նէթիճէսինտէն պիլ խասսա, վէ Լօնտրա գապինէթօսունուն իսէ օ մագսատէ վագըֆ վէ պէքի միւշթէրէք պուլունմասընտան իլէրի կէլիյօր իտի.

Եւպէթթէ խաթըրլարտան չըգմամըշ տըր քի, Շարգըն ահվալինի տէքիշտիրմէք, մէսէլէի Շարգիյէյի տիկէր պիր սուրէթթէ գօմայա սէպէպ օլան Պուլկար մէսէլէսինին ույանտըրըլմասընա Ռուսիատան զիյատէ Ինկիլթէրրա խըզմէթ իթմիշ իտի.

Աթթամպօլտա գօնֆէրանսա ագտ օլունտուղու վագըթ Լօրտ Սալիզպուրինին Ժէնէրալ Իկնաթիէֆին մէգասըտընէ նէ գատար մուավէնէթ իթտիյի մալիւմտուր.

Ինկիլթէրրանըն օ վագըթ ըՍթամպօլտա պուլունան իքի տիպլօմաթընտան պիրի իֆրաթ տէրէճէտէ Ռուսիա թարաֆտարը օլուպ հալտէ, տիկէրի իֆրաթ տէրէճէտէ Օսմանլը թարաֆտարը իտի: Խայլ պու իխթիլաֆը կէօրիւպ, Լօրտ Սալիսպուրի իլէ Սըր Հէնրի Էլիօթուն արասը պօզուգ օլտուղունու իտտաա իտէյօրլար իտի. Հալ պու քի, պու իքի տիբլօմաթ պէյնինտէքի իխթիլաֆ սուրէթտա պիր շէյ օլուպ, հագիգաթտէ իքիսի պէյնինտէ իթթիֆագ մէվճուտ իտի. Չիւնքի պիրիսի, Ռուսիանըն մէթալիպինէ վէ տիկէրի տէվլէթի Օսմանիյէնին մուգավէմէթինէ հագգ վէրտիյի հալտէ, իքիսի տէ պիր մագսատէ, եանի պու իքի տէվլէթ պէյնինտէ պիր մուհարէպէ ույանտըրմագ մագսատընէ խըզմէթ իտէյօրլար իտի.

Պէօյլէ կիպի մագսատ վէ նիյէթլէրի վէ խայալ վէ խաթըրա կէլմէզ հիյլէլէր թէսավվուր իթմէքլէ, պէլքի Ինկիլթէրրա բօլիթիգասը ալէյհինտէ միւբալաղա իտէյօրուզ զաննը օլունուր. Լաքին օ վագըթտան պէրու վէ խուսուսի իլէ շիմտի կէօրիւնէն հալլէր Ինկիլթէրրանըն պէօյլէ պիր բօլիթիգա թագիպ իթմիշ օլտուղունու կէօսթէրիյօր.

Լօրտ Սալիսպուրինին Աթթամպօլ գօնֆէրանսընտա օ գատար իլթիզամ իթմիշ օլտուղու Ռուսիա բօլիթիգասընը Ինկիլթէրրա խուսուսիյէ նէզարէթի մէսնէտինէ գէչտիյի զամանտա, պէօյլէ պիր ֆէսահէթլէ րէտտ իտուպ, Այաստէֆանօս մուահէտէսինի պօզմագ իչին, Սըր Հէնրի Էլիօթտան զիյատէ Օսմանլը օլտուղունու կէօ՞րմէմիշ մի: Պունտան անլաշըլըյօր քի, պու տիբլօմաթ զաթէն Ռուս թարաֆտարը օլմայըպ, մահզա Ռուսիա իլէ տէվլէթը Օսմանիյէ պէյնինտէ պիր մուհարէպէ չըգարմագ իչին քէնտիսի օ թարաֆը իլթիզամ իթմիշ, վէ արգատաշընա Օսմանլը թարաֆտարը բօլունտվէրմիշ իմիշ. Լօրտ Սալիսպուրի իլէ Սըր Հէնրի Էլիօթըն օ վագըթքի իխթիլաֆլարը թէաթրօ աքթէօրլէրինին իխթիլաֆընա պէնզէր.

Իշթէ պու կիւն անլայապիլտիյիմիզ կէօրէ, Ինկիլթէրրա պու մէսէլէնին ղուհուրինտէն պէրու — բրէնս Պիզմարգ թարաֆինտան քէնտիսինէ թային օլունան — պիր րօլու իֆա իթմէքտէ տիր.

Պու կիւն բէք ալա անլաշըլմըշ քի, Ռուսիա տէվլէթի իթթիֆագը միւսէլլէսի թէմամը իլէ տախիլ օլմայըպ, եալընըզ պու իթթիֆագըն մագսատընէ խըզմէթ իտէճէք մուգատտիմէ ալէթ օլագ իչին, մուվագգաթ սուրէթի իլէ իթթիֆագա տախիլ օլմուշ վէ իթթիֆագըն մագսատը ասլընտան աքսինէ օլմուշ իտի.

Պուրասը պու կիւն հէր քէսճէ մալիւմ օլտուղու կիպի, չիւրիւտա տահա չօգ վագըթ մէճհուլ գալմայաճագ տըր քի, իթթիֆագ էնէ միւսէլլէսէ իտի. Չիւնքի Ռուսիանըն աղաղ պուլունմատըղը չէքէրէ Ինկիլթէրրա աղաղ իտի: Ալէմանիա իլէ Ավուսթրիա պէյնլէրինտէ իթթիֆագը պաղլամագտան սօնրա, մագսատա վասըլ օլմագ իչին իթթիֆագ իտէճէքլէրի թէտապիրին պազըլարընը Ռուսիանըն, վէ պազըլարընը Ինկիլթէրրանըն իթթիֆագընտա պուլմուշլար իտի.

Խալքիտօնի մէսէլէսինտէն պէրու Ինկիլթէրրանըն թութթուղու մէսլէք՝ Ալէմանիա վէ Ավուսթրիանըն մէսլէքինտէն ասլա ֆարգը տէյիլ տիր. Ինկիլթէրրա տախի Ալէմանիա վէ Ավուսթրիա կիպի իպտիտա Ռուսիայը իլթիզամ իտէրէք, մուհարէպէյէ սէվգ իթթի. Սօնրա քէնտիսինէ պու մուհարէպէտէն իսթիֆատէ իթթիրմէմէք իչին ատէթա իլանը հարպ իտէճէք տէրէճէյէ գատար վարտը.

Ռուսիա Թունայը վէ Պալգանլարը կէչտիյի հալտէ, Ինկիլթէրրա ասլա սէս չըգարմայօր իտի. Չիւնքի Լօրտ Պիքօնսֆիլտ տախի բրէնս Պիզմարգ վէ գօնթ Անտրասի կիպի, Ռուսիանըն պու գալիպիյէթտէն պիր շէյ գազանմայաճաղընը պիլիյօր իտի.

Ինկիլթէրրա Գապըլ Ալի իլէ ագտ իթտիյի մուահէտէտէ եալընըզ Անատօլունուն մուհաֆազա իտէճէյինի թէահհիւտ իթմիշ, Պուլկարիայի ասլա գալէ ալմատըղը հալտէ, Պուլկարիա Ռումէլի Այաստէֆանօս մուահէտէսինին մէրըյի սուրէթտէն գուրթարըլմագ իչին, Ռուսիա իլէ մուհարէպէյէ կիրիշմէյէ պիլէ հազըր օլմըշ իտի.

Պու նէտէն. չիւնքի բրէնս Պիզմարգ Շարգըն ահվալինի թէպտիլ իթմէք իչին պիր մուհարէպէ չըգարմագ իչին Ռուսիայը թէշվիգ իթմիշ իտի էլ իլէ, օ մուհարէպէյի նէթիճէսինին ամէլ Ռուսիայա պըրագմայըպ, մուգապիլէն քէնտիսի թօբլամագ իչին տէ Ռուսիայա գարշը Ինկիլթէրրայը չըգարմըշ իտի. Ինկիլթէրրա տա Ռուսիա կիպի բրէնս Պիզմարգըն պիր քէօր ալէթի իտի. Բրէնս Պիզմարգ Պուլկարիայը Ավուսթրիա իչին վէ Անատօլույու Ինկիլթէրրա իչին գուլլանմըշ իտի. Պունտան պաշգա Ինկիլթէրրա տախի Անատօլույու քէնտի իչին վէ Պուլկարիայը պաշգալարը իչին գուրթարմայա չալըշըր իտի. Հալ պու քի Անատօլույա պաշգա պիր նազար իլէ պագըյօր, հալպուքի թէ պաշըղլանմագ իթթիֆագընտա պաշլայըն իտի.

Պէրլին Պիզմարգըն թահթը րիյասէթինտէ պուլունան Պէրլին գօնկրէսի Ռումէլի, վէ Ինկիլթէրրա Անատօլու վիլայէթլէրինին ըսլահը ահվալինի իլթիզամ իթթի. Ֆագաթ նէ պիրի նէ տիկէրի պու ըսլահաթըն իճրասընա չալըշտը. Չիւնքի պազը մագսատլարը ըսլահաթըն իճրասը տէյիլ, աթէշը իճրասընըն պիր կիւն վէսիլէ իթթիխազ օլունարագ պիր շէյ եափմագ տըր.

Եւհասըլ պիզ պու կիւն խաթա իտէպիլիրիզ քի, Ինկիլթէրրա էվվէլտէն Ալէմանիա իլէ Ավուսթրիա պէյնինտէքի իթթիֆագա տախիլ իտի. Ռուսիա պու իթթիֆագա պիր հիյլէ իլէ խայալ իթտի օլարագ, շիմտի իսէ Ռուսիա իլէ մուհարէպէյէ մէճպուր իտէճէք թէտպիր աթթիղը Անատօլու խուսուսունտա տըր.

Ինկիլթէրրանըն պաշլըճա մէնաֆիի Ռումէլիտէ օլմայըպ, Ասիաատա տըր: Ռումէլինի մուհաֆազա իթմէսի մահզա պու գըթանըն Ռուսիանըն էլինէ կէչմէսի իլէ պու տէվլէթին պէօյլէճէ, կէրէք Եվրօբա վէ կէրէք Ասիաճա քէսպը նուֆուզ վէ գուվվէթ իթմէսի գօրգուսունա միւպթէնի տիր: Հալ պու քի Ռումէլի — Ռուսիայա կէչսէ տուրսուն — Ավուսթրիա կիպի պիր տէվլէթին էլինէ կէչմէյինի կէօրմէյիճէ, Անատօլույու տախի պիզզաթ քէնտիսի մուհաֆազա վէ հիմայէ իթմէյի հալտէ, պու թէհլիքէտէն իքի ճիհէթճէ գուրթուլմուշ վէ մասունիյէթին տախի բէք չօգ իսթիֆատէ իթմիշ օլուր.

Իշթէ պու վէճհ իլէ Ինկիլթէրրանըն մէնաֆիի Ալէմանեա վէ Ավուսթրիանըն մէնաֆիի իլէ թէմամ իլէ պիր օլտուղունտան, Ինկիլթէրրանըն պունլարըն իթթիֆագընա տախիլ օլմասը, վէ պէլքի էվվէլտէն տախիլ պուլունմուշ օլմասը բէք թապիի տիր.

Պէօյլէ օլուրսա, վէ Ինկիլթէրրանըն պու բօլիթիգասը արթըգ կիւնէշտէն կիւնէ մէյտանա չըգմագտա պուլունուրսա, պիլմէմ, իւչ թէօրթ սէնէտէն պէրու — հալգըմըզըն պէօյլէ պիր ֆիքր վէ նիյէթի պուլունան — պիր տէվլէթին իխթարթ վէ նասիհաթլարը իլէ ամէլ իթմէյէ պէյանմամըգ նէ գատար թէէսսիւֆ օլունաճագ պիր շէյ տիր. Ուղրատըղըմըզ զարար վէ զիյանլար՝ պէօյլէլէրին գուրպա մասլահաթընա գապըլմագ տըր, թագիփ միւթթէֆիգլէրիմիզ օլանլար իլէ իթթիֆագ իթմէյի թէսլիմիյէթտէքի իհմալտէն իլէրի կէլմիշ տիր.

Մէմուլ իտէրիզ քի, պունտան պէօյլէ տիբլօմաթլարըմըզ տէվլէթլէրին մէգասըտը հագգընտա տախի վագըֆ օլուր, օնա կէօրէ հարէքէթ իտէճէքլէր, վէ տօսթլարընը տիւշմանլարընտան թէմյիզ իտէրէք, նասիհաթ սուրէթի իլէ վագի օլաճագ իղֆալաթա գապըլմայաճագ, վէ տէվլէթին մէնաֆիի մախսուսասընը կէօզտէն պըրագմայարագ, օնա կէօրէ հարէքէթ իտէճէքլէր տիր.

Պէնչշէնպէ կիւնքի բօսթա իլէ ալտըղըմըզ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ գազէթէլէրինտէն հավատիսաթը ատիյէյի նագլէն տէրճ իտէրիզ.

—

ԱՖՂԱՆԻՍԹԱՆ

—

Աֆղանիսթան վուգուաթընա տայիր Ինկիլիզ ղազէթալարընըն տէրճ իթտիքլէրի հավատիսաթ, պու բազար կիւնինէ գատար վասըլ օլմագտա, վէ բէք միւհիմ թաֆսիլաթը հավի պուլունմագտա տըր.

[illegible]

Հինտիսթան գայիմմագամը Լօրտ Լիթթօնըն հազրէթլէրի, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ աթիտէքի թէլէկրաֆլարը կէօնտէրմիշ տիր.

Սիմլա, 9 սեպտ.

Քեապիլ Ինկիլիզ սէֆիրի իլէ չօգ տէֆալար միւլագաթ իթմիշ օլան պիր Աֆղան, Ալի Խէյլտէ Ինկիլիզ գումանտանըն նէզտինէ կէլիպ, վագի օլան միւլագաթընտա, Ինկիլիզ զապիթլէրինին քէնտիլէրինի մուհաֆազա իթմէք խուսուսունտա իպրազ իթտիքլէրի շէճաաթը մէտհ, վէ միսաֆիրլէր վէ էճնէպիլէր գանընա կիրմիշ օլան Աֆղանլըլարըն ալչագլըղընը վէ խըյանէթինի թագպիհ իթմիշ տիր. Միւմայիլէյհին վէրտիյի մալիւմաթա նազարէն, ահալիտէն մաատա սէֆարէթ իչէրինէ հիւճում իտէն Աֆղան ասքէրինին միգտարը 12 ալայա պալիղ օլմագտա իտի. Պունլար հէպսինտէն էվվէլ պիր քիւչիւք գափու պուլուպ, օրատան սէֆարէթխանէ իչէրիսինէ հիւճում իթմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, Ինկիլիզլէր օրատա թիւֆէնք, սիւնկիւ վէ գըլըճլա եօյլէ պիր չէթին մուգավէմէթ իթտիլէր քի, Աֆղանլար կէրի բիւսքիւրթիւլտիւլէր, վէ մուախխարէն սէֆարէթխանէնին պէօյլէճէ գարուսունա աթէշ վէրտիլէր. Ինկիլիզլէր պինլէրճէ ատէմլէրին սէֆարէթխանէնին իսմթ գալմըշ քէնտի իւզէրլէրինէ հիւճում իթտիքլէրինի կէօրտիւքտէ, գըլըճ էլլէրինտէ սօնունա գատար քէնտիլէրինի միւտաֆաա իթտիլէր, վէ ճիմէսի տէ գաթլ օլունտուլար. Աֆղանլարտան 210 քիշի թէլէֆ օլմուշ տուր.

Սիմլա, 11 սեպտ.

Ինկիլիզ սէֆարէթինին եաղմա վէ սուրէթի գաթլինէ տայիր էֆքէրի էճնէպիյէրինէ միւպային մալիւմաթը միւսպէթէ վարիտ օլմագտա տըր. Ֆագաթ ճէմի մալիւմաթա նազարէն, Ինկիլիզլէրին միւտաֆաասը բէք շէճիանէ օլմուշ տուր. Օթ թէսարիֆի զըմնընտա թաշրա չըգմըշ օլուպ մուգաթէլէտէն խէլաս պուլան սիւարիլէրտէն հէնուզ խապէր եօգ տուր.

Եմիր Եագուպ խան Գանտահար վալիսինէ սեպտ. 4 թարիխլիյէ մէքթուպ կէօնտէրիպ, Քեապիլ վագաասընտան տօլայը ըզհարը թէէսսիւֆ իթմիշ, վէ Ինկիլիզ ղապըլթանընըն թալիմաթընա թէվֆիգի հարէքէթ իթմէսինի էմր էյլէմիշ տիր.

Հինտիսթան գայիմմագամը սեպտ. 12 թարիխլիյէ չէքթիյի թէլէկրաֆընտա տախի, Աֆղանիսթանտա իճրա օլունաճագ մուամէլաթա տայիր իթթիխազ օլունան թէտաբիրին թաֆսիլաթընը պէյան իթմիշ տիր.

—

ՇԱՐՔ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

ԹԷՔՐԱՐ ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

Օսմանլը օրտուսունըն թաագիպի — Ժէնէրալ Կուրգօնըն Եօփրինէ իւզէրինէ եուրիւյիւշի:

(655 Նումէրօտան պագի)

Շէօյլէ քի, Ժէնէրալ Գուրքօգօֆուն լիվասը Նարէչին թարիգիյլէ վէ ճէնուպա տօղրու տիւշմանը գօվալամագտա իտի. Ժէնէրալ Չէրնօզուպօվուն լիվասը Գարաճըլար վէ Մըսթանլը թարիգլէրիյլէ թաագիպ իթմէքտէ իտի. Ժէնէրալ Չէրէվինին թագըմը գօմանտասընտա օլան Գավգասիա գազագ լիվասը, մէզքիւր իքի լիվանըն արասընտա ճէնուպա տօղրու իլէրի սիւրիւլմէքտէ պուլունմագտա իտի. Տրակօնլարըն միւրէթթէպ ալայլարը միւլիթէլիթ օլան լիվասը Սթանիմագատան հարէքէթ իտուպ, Գարաճըլարտան կէչէրէք, Ռուսլարըն սաղ ճինահընը մուհաֆազա իթմէք իչին Տիմօթիքա իւզէրինէ տօղրու իլէրիլէմէքտէ իտի.

Պիւթիւն պու գօլլարըն իչինտէն եալընըզ Գավգասիա լիվասը Ռումէլի տաղլարընըն իչինտէն միւրուր իտէրէք Թիւրքլէրէ եէթիշտի: Գազագլար սէքիզ պէօլիւք սիւվարի օլտուգլարը հալտէ Ֆիլիպէտէն յանվար 24տէ Հիւմուրճագ թարիգինէ տօղրու հարէքէթ իտէրէք, էվվէլա չօգ կիւճլիւքլէրէ ուղրատըլար, զիրա գայալըգլար պօյընտան բէք տար եօլլարտան կիթմէյէ մէճպուր իտիլէր. Էնիշլէր վէ եօգուշլար եօյլէ տիք իտիլէր վէ եօլ եօյլէ տէրին ուչուրումլար եանընտան կիթմէքտէ իտի քի, պէկիրլէրի եէտէքլէրինէ ալըպ արգա արգայա եիւրիւյէպիլիյօրլար իտի. Պու հալտէ մէզքիւր գօլ բէք ազ իլէրիլէմէքտէ օլուպ եօյլէ տէ ուզուն եայըլմըշ իտի քի, իլէրուտէ օլան գազագլար Պանգօվօ գարիյէսինին թէբէսինէ վարմըշ իքէն, թա կէրիտէքի գազագլար հէնուզ Սթանիմագատան չըգըյօրլար իտի. Իլք կիւնիւ գազագլար օն քիլօմէթրօ եօլ ալտըլար. Եօլ տահա իլէրուտէ տահա սարփ իտի, վէ պուզ պաղլամըշ օլան էնիշլէր կիտէրէք մուխաթարալը օլմագտա իտիլէր. Նարէչին իլէ Պաճքօվօ մէյտանիէսի արասընտա օն պիր պէկիր եօլուն սարփլըղը սապէպէ գօյէպ ուչուրումլարըն իչինէ եուվարլանտըլար. Յանվար 26տա մէզքիւր լիվա Պաճքօվօյէ միւվասէլէթ իթթի, էրթէսի կիւնիւ Չէպէլիյէ տօղրու հարէքէթ իթմիշ, զիրա Թիւրքլէրին օրայա չէքիլտիքլէրի սէզիլմիշ իտի, լաքին տէօրթ քիլօմէթրօ եօլ ալտըգտան սօնրա, պու սիւվարի գօլու չէթին պիր Թիւրք թապուրուն, վէ Պօլկար գըլավուզլարը պու եօլտան կիթմէյի թէհլիքէլի պուլտուգլարընտան, Պաճքօվօյա սավուլմագ մէճպուրիյէթինտէ գալտը.

Ժէնէրալ Չէրէվինին միւֆրէզէսի յանվար 28տէ եօլա րէվան օլարագ, եօլտա իքի կիւնքի ֆուրթունանըն եօլլարը թէսաուիփ իթթի. Չար եօլուն իւզէրինտէ Թիւրք նայլլէրի պուլունուպ եօլտան կէչմէյէ մանի օլտուղունտան, աշմագ իչին գալըպ գազագլարը վէ նիհայէթ Չէրէքլէրտէն իքի քիլօմէթրօ մէսաֆէտէ տիւշմանը կէօրտիւլէր. Թիւրքլէրին արգա ճինահընտա պուլունան ասքէր պօղազտա սիւրէքլի մուգավէմէթ իտէյօրտու, օնու օրատան ալըշարագ օրաթմագ լազըմ կէլիւրտի. Ժէնէրալ Չէրէվին, գազագլարը աթտան ինտիրիփ, եան ճիհէթտէն Թիւրքլէրին մէվգիինի թէմամիլէ իշղալ իթթի. Պու ճիհէթտէն Թիւրքլէր պօզուլարագ չէքիլմէյէ պաշլատըլար, Թիւրքլէր տիւշմանըն, Օսմանլը թէլէֆ օլտուղունու, 69 նէֆէր տէ էսիր ալտըլար, կիճէ խիսմէ կէլտիքլէրինտէ, թաագիպէտէն վազ կէչտիլէր. Էրթէսի կիւնիւ, յանվար 29տա Զաթաղ գարիյէսի գուրպինտէ Թիւրքլէրէ եէթիշիլմիշ, պուրատա Օսմանլըլար չէթին մուգավէմէթ իթմիշլէր, լաքին պիր չէթէ եարալանմըշ, 100 նէֆէր էսիր վէրմիշլէր: Գազագլարըն պէշ նէֆէր մէճրուհը օլտու վէ տօղուզ պէկիրլէրի եօգտու.

Ժէնէրալ Չէրէվին Զաթաղտա խապէր ալտը քի Եօփրինէ Բօսթար թարաֆընտան իշղալ օլունմուշ, քէնտի եօնինտէ իւչ թապուր ասքէր վար իմիշ, 35,000 նէֆէրլէ ալթը թօփ Խավէրչինտէ մէրքէզլէնմիշ վէ Հիւմուրճագտա տախի սիւվարի 20,000 նէֆէրէ եագըն ասքէր պուլունույօր իմիշ: Լաքին պու մէգտար միւպալաղալը կէօրիւնիւր, վէ եօյլէ իմիշ:

Պու խապէրին իւզէրինէ Ժէնէրալ Չէրէվին, տիկէր Ռուս ասքէրինէ եէթիշմէք վէ պիրլէշմէք իչին, միւմքին օլտուղու մէրթէպէ թաագիպաթէ տէվամ իթմէյէ վէ շարգ ճիհէթինէ տօղրու կիթմէյէ գարար վէրտի: Պու բլան թէմամիյլա միւթէսավվէր իտի: Մուսթաֆէ Ժէնէրալ, ատէտէ ազլըղը վէ գօպայլըղը սէրի հարէքէթլէրիլէ վէ պիր գաչ նօգթալար իւզէրինտէ պիրտէնպիրէ կէօրիւնմէքլէ տիւշմանըն կէօզլէմէյի խայլի իտէրէք վէ կիւտէճէյի եօլու տիւշմանա չաղտըրմամայը ումարագ, յանվար 30տա շարգ ճիհէթինէ վուգու պուլաճագ հարէքէթինի կիզլէմէյէ վէ Պալգան թարիգիյլէ ճէնուպտան Պաշքիթ նամ մահալէ գատար կիթմէյէ գարար վէրտի: Յանվար 29ունճու կիճէ Պօլկարլար խապէր վէրտիլէր քի 2,000 գատար Օսմանլը սիւվարիսի Ասթքէօյ թարիգիյլէ Հիւմուրճագտէն Ցէյիրմէն—Ցէրէ իւզէրինէ տօղրու եօլա չըգմըշ իտի: Պու մալիւմաթըն իւզէրինէ մումայիլէյհ Ժէնէրալ շարգ ճիհէթինտէն տախի քէնտիսի կիզլէմէյէ մէճպուր օլտու:

Յանվար 30տա Ժէնէրալ Չէրէվին՝ պէկիրլէրի բէք եօրկուն օլուպ էն ազ պիր կիւն իսթիրահաթա միհթաճ օլան պիր միւֆրէզէյի Զաթաղտա պըրագարագ Պաշմագըլըյա, Բասա վէ Իսմիլա քիւլլիյէթլի գարագօլլար վէ Ցէրէտէրէ գարիյէսինէ տէ իքի սիւվարի պէօլիւքիւ սէվգ իթթի. Պու սիւվարի պէօլիւքլէրի մէզքիւր գարիյէյի հէր նասըլ օլուրսա օլսուն քէնտիսինին միւվասէլէթինէ գատար զապթ իթմէյէ էմր ալըյօրլար. Լաքին օ պիր սիւվարի պէօլիւքլէրինի մումայիլէյհ Ժէնէրալ տօղրուճա Պալգա քէօյինէ կէօթիւրտիւ, Գազագլար պու գարիյէտէ Թիւրքլէրէ եէթիշէրէք, թօբլարտան էնտիլէր, սիւրիւլէրինտէն տիշլէրը ուղրամըշլար, վէ լէքէրլէ պէկիրլէրինէ պինէրէք արգալարընտան տիւշտիւլէր վէ գարըմա գարըշ թաշլարա գատար գաչըրըպ, 300 գատար նէֆէր թէլէֆ իթտիլէր.

(Տէվամ)

Հովանոցը Խոսուէյ

Տեսլէ Նէոզ զազէթասընդն Լա-հոր մուսպիրի, չէհրի մէզքիւրաէ թաղ ու նէյր օլունան պիր Ինկիլիզ զազէթասընդն Քեապիլտէն ամէր օլ-տուղու հավատիսանը աթիէնի պա թէլէկրաֆ Տեսլէ Նէ-ղէ կէօնտէրմիշ տիր։

Օգոստոսուն 16ընտա (1) Էմիր Եագուպ խան Ինկիլիզ սէֆիրի պին պաշը Սըր Բիէր-Լուի-Նա-բօլէօն-Քավէնեըրիյէ իլտիար ի-տեր քի, քէնտի նէֆսինէ պիր սուի գաստ վուգուի միւմքին օլ-տուղունտան, ամ իլէ Քեապիլտէ վէ էթրաֆ մահալլէրտէ կէզինմէք ատէթինի թէրք իմտիս։ Պինպաշը Քավէնեըրի ճէվապէն տերքիւ յեր քէնտիսի գաթլ օլունուր իսէ, քէնտի եէրինի թուրմաճագ չօգ ատէմ վար տըր Հինտիսթանտա։ Պու չէյ Ինկիլիզլէրէ խաւըմ օլան վէ Քեապիլ վագասընդն զու-հուրինէ սէպէպ օլմուշ պուլու-նան Հէրաթ ասքէրլէրինին Քեա-պիլէ վիրուտինտէն ադտէմ վագի օլմուշ տուր։ Ֆագաթ, Քեապիլ-տէքի Ինկիլիզլէրին պաշընա պիր ֆէլաքէթ կէլմէսինի միւհթիմիլ կէօսթերէն պաղը վուգուաթ օ-գոստոսուն 13իւնտէ տախի զու-հուր իմիշ իսի։ Շեօյլէ քի եէվ-մի մէզքիւրտէ Եագուպ խանըն ասաքիրինտէն պաղը նէֆէրաթ վէ Ինկիլիզ սէֆիրինին ասաքի-րինտէն պաղը նէֆէրաթ միյանէ-սինտէ Քեապիլ սօղագլարընտան պերիսինտէ գավղա վուգու պու-լուշ, ահալինի Աֆղան ասքէրլէ-րինին թարաֆընը թուրմաք, վէ Ինկիլիզ սէֆարէթինին ասքէրլերի մաղլուպ օլուրլար։ Պունտան գա-թինազար, Եագուպ խան տախի բէյ տեր բէյ Ինկիլիզ սէֆիրինէ պիւրուտէթ (սօղուգլուգ) կէօս-թերմէէ պաշլար։ Օգոստոսուն 7ինտէն պէրու Սըր Քավէնեը-րինին Եագուպ խան իլէ միւլա-գաթլարը հէմ գըսսա վէ հէմ բէք սէյրէք օլմաղա պաշլամըշ ի-տի, վէ Եագուպ խան պաղէն նամիզանդ պէհանէսի իլէ, Ին-կիլիզ սէֆիրինի գապուլտէն իս-թինքեաֆ իսթէր իսի։ Հասընընշ օ տերէճէէ վարը քի, Ինկիլիզ սէֆիրինին Աֆղան էմիրի իլէ միւ-լագաթլարը պիր դաշ տագիգէ-լիք բէսմի սէօհպէթտէն իպարէթ օլուր իսի։ Քեապիլ վագաս-ընտան պիր գաշ հաֆթա էվվէ-լինտէն պաշլայարագ, Եագուպ խանըն վէ Ինկիլիզ սէֆիրինին ասքէրլերի միյանընտա դավզալար

(1) Տերսաթը իսլիէճէյի վէճնլէ Քեապիլ վագասը միթէէսիֆէսի սեպտին Շինտ վուգու պուլմուշ տուր։

վէ Նիզալար սըդ սըդ վուգու պուլմաղա պաշլամըշլար իսի, քի պունլար սեպտ. 3 վագասընտա գարար գըլըր։ Հէրաթի ասքէր-լերի օգոստոսուն 18ինտէ Քեա-պիլէ կէլմիքլերի կիպի, թէսա-խիլտէ գարմըշ օյան մասշլարը-նը թալէպ իթմիլեր, վէ Ինկի-լիզլէրէ գարշը պիր հարպ սասա-սը գոյմէրմիլեր, վէ Հէրաթ ասքէրլերինին զապրթանը, Ինկիլիզ-լեր իլէ տօսթ օլմուշ օլմասընտան տոլայը Եագուպ խանը խային տէ-յի իթհամ իթտիլեր։ Վէ հաթ-թա, Ինկիլիզլերին Քեապիլտէն չըգաբըլմասընը թալէպ, եա եօգ-սա անլերի գաթլ իսէճէքլերինի պէեան իթմիշլեր։ Էմիր Եագուպ շու թէհտիտամիզ սէօզլերտէն տիւշարը հէրէճան օլուպ, աղլա-մայա պաշլար, վէ Հէրաթլը զա-պրթանը թալթիֆ իտուպ, թէս-քինէ չալըշըր, վէ տեր քի, Ինկիլիզլեր իլէ միւթթէֆիգ օլմագ պէհէմ հալ էլզէմտիր։ Պա-տէհու Եագուպ խան ասքէրլերին իւշ այրըգ մասյընը պիթթիմամ թէէտիյէ իտեր, Ֆագաթ ասքէր-լեր սիլահլարընը թէսլիմ իթմէք վէ խանէլէրինէ կիթմէք իսթէ-մէզլեր։ Իշթէ, Քեապիլ վագաս-ընդն զուհուրինտէն ադտէմ իշ-լեր պու հալտէ պուլունմուշ իսի։

—

Ինկիլիզլեր տերհալ Քեապիլ իւզէրինէ եիւրիմէք իսթէյօրլար իսէ տէ, նագլիյաթա պէօյիւք միւշքիլաթա տիւշար օլոյօրլար։ Հիսապ օլունտուղունա կէօրէ, Հինտիսթանդն, Աֆղանիսթանա հէմհուտուտա օյան Բուենագ է-յալէթինտէ թօբու 180,000 տէ-վէ վար ըսը, վէ պունուն պիր սիւսիս, եանի 60,000 գաասրը կէչէն սէնէքի Աֆղանիսթան մու-հարեպէսի էնասընտա թէլէֆ օլաս։

Աֆղանիսթանդն Հինտիսթանա վէ Ինկիլիզլերէ եագն օյան ճէ-նուպ թարաֆը հալը սիւքիւնէթ-տէ պուլունույօր իսէ տէ, չըմալ թէրաֆը վէ պա խուսուս Հէրաթ էհալիսի գրեամ հալինտէ տիրլեր։ Էմիր Եագուպ խան թէհլիքէլի պիր հալտէ պուլունույօր։

Իթթիֆաղ օլունան գարարլա-րա կէօրէ, Եագուպ խանըն բի-զասը օլսուն օլմասըն, Ինկիլիզ ասքէրի Քեապիլէ միւվասէլէթ իթտիքտէ։ Քեապիլի թահթը խ-թիրայա ալաճագ տըրլար։

—

Պիր Բիէր թէլէկրաֆընա նա-զարէն, Ինկիլիզլեր Հինտիսթան իլէ Աֆղանիսթան պէյնինտէ վա-գի օյան Պօյան կէչիտինտէ չըմէն-ըֆքեր ինչասընա թէչէպպիւս իթմիշտիրլեր։ —

Զուլուֆիքարխան վուգուաթը Աֆ-ղանիսթանտա մանիւմ օյմուշ խան կիպի կէօրիւնիյօր, չունքի էմիր Եագուպ խան Քեապիլտէ Սըր Քավէնեըրի իլէ միւլաղաթ իթ-մէկէ պաշլամըգտա, իլք սիւալ-լարընտան պիրի շու օյմուշ քի։ «—Բրէնս Նաբօլէոնուն գըլըճը նէ՞ օլտու։»

Պու պապատէ Ինկիլիզ կաղէթա-լարընտա կէօրիւլէն մանիւմաթա նազարէն, Զուլուֆիքարխանտա գաթլ օլունան բրէնս Նաբօլէոնուն գը-լըճը Զուլուլար եէտինէ տիւշմիւշ օլուպ, Զուլուլարըն բատիշահը Սէթիվայո իլէ միւնասէպաթը օ-լան պիր Ինկիլիզ բիսգօպսուն թէվասու

ուած են և առավ կը կարծեն թէ վրէժ կը հանեն անոնցմէ ։ Եթէ քաղաքացի Հայ մը հանդիպի մի գիւղ և լաւ ընդունելութիւն չգտնէ , կրակոտ ասել թէ Ցանցանքն խնէ է որ Տաճկի կամ Քիւրդի պէս չեմ հայհոյեր և չեմ ծեծեր զձեզ , եթէ ոչ, այսպէս ցուրտ չպիտի վարուէիք ինձ հետ» ։ Անխիղճ քաղաքացին կը կարծէ թէ Տաճկի կամ Քիւրդի բռածին պէս չընելովն մէկ առաքինութիւն մը կը գործէ և չմտածեր թէ երբեք մարդկութեան չվայելեր նոյն պէս վարուիլ ։ Ուրեմն երբ ինքն չը վարուիր նոյն պէս , բնաւ իրաւունք չունենար փնէ՞ն գալու ։ Սակայն արդարութիւն կը պահանջէ այս ալ ասել որ գիւղացիք ալ խիստ կոպտութեամբ կը վարուին քաղաքացւոց հետ , տուած բաներուն գիներն լիուլէս առնելով մէկտեղ գոհացուցիչ ընթացք չեն բռներ քաղաքացւոց հետ ։ Քաղաքացւոց և գիւղացւոց այս առելութեան ոգիները կերթայ կը կորսուի անյայտ ժամանակաց մէջ, սակայն պատճառներն անյայտ չեն ։

Դ.—Լրագրաց մէջ քանի մը գաւառներէ որչափ լրագիր քչուելն կարդալով հարկ կը համարիմ ես ալ Վանայ մասին գրել ։—Ամբողջ Վասպուրական գաւառն այնչափ լրագիր չգար , որչափ միայն Արարատեան ընկ. վարժապետանոցին և Նախակրթարաններուն կը գայ . զի շատ անգամ առիթ ունեցեր եմ աչօք տեսնել այս բան թղթատան մէջ ։ Երբ Արարատեան ընկերութեան Վասպուրականի տեսուչն կամ փոխտեսուչն կրտսանան իրենց լրագիրներն , նմանապէս առնուլ են քան բոլոր մնացներու տարածներն ։ Թող զարմանք չթուի այս բան , զի ամենևին մէկ դպրոց չկայ Վանայ մէջ , որ պարբերագէս ո և է տեսակ լրագիր ընդունի ։ Վանայ մէջ [illegible] դրի բաժանորդներ կամ միայն ընկերութիւնքն են կամ քանի մը հասարակ դասակարգէն անհատներ ։ Իսկ հարուստներն աւելորդ կը համարին լրագրի սատկ տալ , թէպէտ չեն ամաչեր , աակէ անկէ մուրալ կարդալ ։

Ե.—Օգոստ. 5 կիրակին Անգղիական փոխ-հիւպատոսին տեսութեան գնացած լինելով փոխադարձուած զանազան խօսակցութեանց մէջ լսեցի որ հետևեալ նշանակութեան արժանի խօսքն ըսաւ ։ «Հայեր պէտք է որ, ըսաւ , իրենց մէջ ընկերութիւններ կազմելով իրենց ժողովրդեան մանուկը պիտոյքներն հոգան։ Վասն զի կառավարութիւնը մեծ պիտոյքներն հոգալու զբաղմանց մէջ լինելով ժամանակ չունենար փոքրիկ բաներուն ալ զբաղելու» . այս խօսքն սուտ է , բայց մեկ առիթ կը տայ կարծել թէ լորտ Պիգոնսֆիլտի ոգւով և քաղաքականութեամբ պիտի վարուի այստեղ Անգղիական փոխ—հիւպատոսն ։ Իսկ Ռուսական փոխ—հիւպատոս Պ. Կամսարականի վրայ ճշմարտապէս ազգասէր Հայու ոգի կը փայլի ։

Զ.—Երեսփոխանական ընտրութիւնք դադրած են ։ Երեմիա եպիսկոպոս չփութար ընտրուած երեսփոխաններն 'ի ժողով գումարել , թէպէտ և քաղաքի և շրջակայ գիւղերէն ընտրուելիք 35 երեսփոխանաց 32ը ընտրուած են և թէպէտ ընտրուած երեսփոխաններն յատկապէս Առաջնորդարանը գնալով մի օր ժողով գումարել պահանջեցին ։ Ընդհանուր կարծիք է թէ Սրբազանի ժողով չըգումարելուն պատճառ այն է որ երեսփոխանաց մեծամասնութիւնը այն կուսակցութենէն չէ , որուն ինքը յարած էր , այլ հակառակ կուսակցութենէ , որոյ վրայ յոյս չունի թէ իրեն քուէ տայ ։ Երեմիա եպիսկոպոս եթէ ո և է պարագայի մէջ անհանձար չլինի , այս մէկ անհանձարութիւն բաւական է զինքը կործանելու որ փոխանակ յարելու այն կուսակցութեան որ կը պարունակէ իւր մէջ բոլոր երիտասարդութիւնը , ուսումնոութիւնը , ուսեալ , զօրապէտ , աշէր և դպրոցի համար աշխատող [illegible] , ընկերութիւններն եւն. եւն. յարեցաւ այն կուսակցութեան որ [illegible] համասա անձինք աւելի [illegible] իր մէջ , բայց չկայ մի անձ որ գրել [illegible] կամ կարդացածը հասկնայ ։ Անշուշտ կը յաղթէր Յառաջդիմական կուսակցութիւնը ։ Աղչափ չէ՞ր կրնար խորհիլ Երեմիա եպիսկոպոս , որ Հայրենասիրական Հայոցի պէս սատար գիրք մը գրելու չափ թմբմացուն միտք մը ունեցած է ժամանակաւ ինչ որ լինի, անշուշտ պիտի գումարուի ընդհանուր ժողովը։ Յառաջդիմական կուսակցութիւնն որ 1872—73ին Աղթարեան անունով ծանօթացած էր , նորէն յաղթանակ կը տանի ասա , զի ընտրուած 35 երեսփոխանաց 19ը իւր ընտրեալներն են և կը կարծուի թէ մնացելոց ընտրութեան ժամանակ ալ նշանաւոր յաջողութիւններ պիտի ունենայ ։

Է.—Գարնան սիլքը երբ հացի սղութիւնը սկսաւ , շատեր կը յուսային թէ աշնան հնձոց քաղուելէն ետքը մատչելութիւնը պիտի վերջանայ։ Սակայն ինչպէս մեք գիտեցինք , այժմ որ հունձքերն քաղուած և նոր ցորեան 'ի վաճառ իսկ հանուած է , աւելի թանգացեր է , մինչ հունձքերէն առաջ 70—80 էր , հիմայ բարձրացաւ 90 ղրշի. և կը վախցուի թէ դարձեալ պիտի բարձրանայ ։ Ցաւալին այս է որ աշնան ժամանակի մէջ եղած թանգութիւն մը կը տևէ մինչև նոր հունձքը այսինքն դեռ մինչ մէկ տարի ։ Այս երեք ամիս է որ թանգութեան հետևանքը այնչափ ծանրացած է որ անօթի պառկողներ կը լինին ։ Եթէ կառավարութիւնը բարեհաճէր արգիլել արմտիք դուրս հանել այս երկրէն , յանժամ յոյս կ'ունենայինք որ թանգութիւնը հետզհետէ չպիտի սաստկանար ։ Բայց քանի որ արգելք չ'կայ , դեռ հացի բարձրանալուն կասկած կայ ։ Տարօնցիներն չահավաճառ Քիւրտեր են ։

ՍՄԲԱՏ

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Վանայ բնակիչներէն Արարօյեանց Մահտեսի Գաբրիէլ Մարգարեան անուն անձ մը 20 տարիէ հետէ հայրենի քաղքէն մեկնելով, և իր ընտանիքը լքեալ և անպաշտպան թողելով , երբեմն մայրաքաղաքիս՝ և երբեմն խաֆայ քաղաքին մէջ թափառական շրջագայելէ ետև, այս տասն տարիէ ի վեր է որ անունն իսկ անյայտ և անծանօթ մնացեր է ։

Նոյնպէս Մալաթիոյ քաղաքի բնիկներէն Օճախեան Ստեփան անուն անձ մը տասներկու տարիէ հետէ երկրէն հեռացած , և իր ընտանիքն անխնամ թողած , մայրաքաղաքիս մէջ այսչափ ընդերկար պանդխտելէ յետոյ, այժմ չգիտցուիր թէ ո՞ւր է, և ինչ վիճակի մէջ կը գտնուի , կասկած ալ կայ որ յիշեալ Ստեփան իւր անունը փոխած , և այնպէս պանդխտացած լինի տեղ մը ։

Արդ՝ կխնդրուի մեր Պոլսեցի և գաւառացի համազգիներէն , որ եթէ սոյն վերոյիշեալ անձինքը կը ճանաչեն կամ անոնց վիճակին ող կամ մեռեալ ըլլալուն վրայ ի տեղեակ , կամ իւրոյ ծանօթութիւն ունին , բարեհաճին փութով ի Պատրիարքարանս տեղեկութիւն հաղորդել , զի ըստ այնըմ նոյն [illegible] ընտանեաց գաւառ վիճակին դարման մը տընօրինել կարելի ըլլայ ։

7 սեպտ. 1879 2—1

Պատրիարքրնի. Հայոց
Կ. Պոլիս

—

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Օրացոյցի տպագրութեան մենաշնորհի խնդիրը՝ Տէր Երեմիա քահանայի կողմէն աս Ազգային ժողովի մատուցեալ վերջին աղերսագրոյն վրայ խառն ժողովս ուզելով միանգամ ընդ միշտ կարգադրել , Օրացոյցի հեղինակութիւնն ու տպագրութիւնն՝ որու մենաշնորհը նախորդ կարգադրութեամբ մ'առնուած էր արդէն յիշեալ քահանայի ձեռքէն, բացարձակ կերպով Պատրիարքարանի վերապահեց , և Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան առաջարկութեանը համաձայն՝ անոր հրատարակութեան և վաճառման բովանդակ հոգն իւր կողմէ նոյն Հոգաբարձութեան յանձնեց , գոյացած արդիւնքըն Հիւանդանոցին յատկացնելու և ծերունի Տէր Երեմիա քահանային ցկեանս որոշեալ նըպաստ մ'ընձեռելու և միանգամայն կարօտ այրի երիցուհեաց նոյնպէս որոշեալ գումար մը յատկացնելու պայմանաւ ։

Արդ՝ Ազգային Պատրիարքարանը սոյն տնօրէնութիւնը հրատարակելով ի պաշտօնէ , կը յայտարարէ որ յառաջիկայ 1880 թուականէն սկսեալ Օրացոյցի տըպագրութիւնն ըստ այսմ պիտի կատարուի , և ոչ ոք պիտի ունենայ իրաւունք և արտօնութիւն Ազգային Օրացոյց տպագրելու ։

5 Սեպտեմբեր 1879
ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս 3—2

ԱԶԴ

Ամսոյս 10ին երկուշաբթի օրը Բերա Սուրբ Յակոբայ հիւանդանոցի մէջ գտնուած վարժարանը Հայ կաթոլիկեայ ազգին աղքատ տղայոց համար պիտի բացուի , վասն որոյ տղայք նոյն վարժարան խրկել ուզող ծնողք յիշեալ հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կրնան դիմել ։

Բերա, Ս. Յակ. հիւանդ.
6 Սեպտ. 1879

ՀՐԱՒԷՐ

Տէր ,

Արմաշու վանից ճանապարհին վրայ հարցումն ընողներուն կը պատասխանեմք՝ թէ ճանապարհը ընդ. ամենայնի ապահովութեան ներքև դրուած է . երթևեկող ուխտաւորք ապահով պէտք է ըլլան իրենց ճանապարհորդութեան վրայ առանց անսալու տարաձայնութեանց՝ որ իբր թէ ճանապարհը ապահով չըլլալուն համար Պատրիարքարանի պաշտօնապէս խնդրուած ըլլայ ուխտաւոր չ'երթալ գալու ։ Ոչ այս տարաձայնութիւնը ստոյգ է , և ոչ ճանապարհին վրայ սարսափ ծնած հանբաւ ։ Ուխտաւորք՝ առանց փոքր վախ մը պատահելու իրենց՝ վերադառնալով կրնան երթալ գալ։ Հրատարակելնիդ խնդրելով ,

Մնամ Զերդ յարգութեան
աղօթարար
Խօրէն Եպիսկոպոս Հ. Վ. Արմաշու
1879 Սեպտ. 5
ի Կ. Պոլիս ։ 2—2

ԻԼԱՆԱԹ

—

ՎՕՍԲՈՐ
ՏՈՒԹԵԱՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ ՖԱԲՐԻԳԱՍԸ

Գալաթաաա վօյվօտա սօգաղընտա Ն. 23 վէ 2 միւճէտտէտէն քիւչատ օլունմըշ վօսբօր նամ ֆապրիգամըզտա եէնիճէնին էն ալա վէ գօգուլու թիւթիւնլէրինտէն , քէմալը ողգդաթյա իմալ օլունույ , Այասուլուգ նամ մուզիրը թիւթիւնլէրտէն ասլա պուլունմամագ չարթը իլէ միւշթէրիլէրիմիզին խօշնուտլյէթինի պատի օլաճագ սուրէթտէ հէր նէվ թիւթիւն վէ սիկարալար պուլունարագ , ումում տիւքեանլարտա մահը հալին 23ինտէն պէտ իլէ սաթըլաճաղը կիպի, բաղպէթլու միւշթէրիլէր թարաֆընտան սախի սրբարըշ օլունտուգտա , քէնտի մաթլուպլերինէ մուվաֆըգ տիգգաթը թամմէ իլէ իմալու ինճրա օլունաճաղը, վէ իլէրուտէ կէրէք պէյ օղլու վէ կէրէք սաիր իգ-թիզա խոէն մահալլերտէ աչըլաճագ մախսուսի շիւպէլէրիմիզին վէ թային օլունաճագ գօմիսիօնէրլէրիմիզին ինճասընա տէկին միւշթէրիլէրիմիզէ սուհուլէթ օլմագ իչիւն սըբարըշ վէրմէք խոթէյէնլէրին չիմտիլիք ֆապրիգամըզա վէ Սթամպօլտա Այսմա տլթընտա Ն. 45 աչըլմըշ շիւպէմիզէ միւրաճաաթ իլէ մէլէրի վէ մէքթուպլա տախի սըբարըշ վուգուինտէ իսթէտիքլէրինի քէնտի իգամէթկեահլըրընա մախսուսէն կէօնտէրիլէճէյի իխթար ու իլտն օլունուր ։ 60—24

Մէրճան չարշըսընտա խամ Ալի խանը իսմթ գաթընտա վագը Ն. 20 օտատա Թիւրքճէ վէ Ֆըրանսըզճա լիսանլէրի կէրէք իմլի րագամ վէ ֆէննը տէֆաթիր տէրսլէրի վէրիլմէքտէ օլտուղու կիպի էմրագը րէսմիյէ վէ զայըը րէսմիյէյէ տայիր Թիւրքճէ վէ Ֆրանսըզճա հէր նէվի թահրիրաթ եանի արզուհալ , բրօթէսթօ , րափօրթօ , մէքթաթիպ վէ սայիրէ թահրիր վէ թանզիմ օլունաճաղը վէ իչպու օտայա թէշրիֆէ րաղպէթ պույուրան զէվաթ հէր վէճհ իլէ խօշնուտ իտիլէճէյի իլան օլունուր ։ 23

Ցուլոք Ց. Աբրահամեան

ԳՈՒՐՇՈՒՆ ԳԱԼԻՄ ՄԱՏԷՆԻՆՅԷ ՄԱՄՈՒԼ ՕԼՈՒՐ
ԲԱՏԻՆԱՋԱ ՊԻՐ ԹԱՍՏԻԳ ԽՏԻԼՄԻՇ ՕԼԱՆ
ՈՕԹԱԼԱՐԸՆ
ԻՆԿԻԼԻԶ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

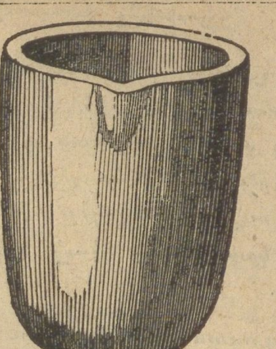

MORGAN'S PATENT
BATTERSEA WORKS, LONDRES
ANGLETERRE BREVET MORGAN'S

Եալընըզ պու (Պըըվէ Մօրկան) բօթալար պիրինճի ըընքֆ կիւմիւշ Միտալիա գազանմըշլար տըր , Լօնտրատա 1862 տէ , Տըպլինտէ 1865 տէ , Նուվէլ-Զէլանտտա 1865 տէ , Մօսկուատա 1872 տէ , Օբօրթօտա 1865 տէ , Բարիզտէ 1867 տէ , Հավրտա 1868 տէ , Ամսթէրտամտա 1869 տա , վէ ալթուն Միտալիա գազանմըշլար տըր Բարիզտէ 1878 տէ ։

[illegible]

Հէր պիր բօթալըն խարիճին ՊԸՐՎԷ ՄՕՐԿԱՆ բօթալարը [illegible]

Պիւթիւն Թիւրքիա իչիւն , Պօլղարիսթան տախի տախիլինտէ օլարագ , մախսուսէն ԱՃԷՆԹՕՍՈՒ օլան Սթամպօլտա Ղալաթատա
Յ. Մ. Յ. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԷ
միւրաճաաթ իլէյմէլի տիրլէր ։

Օ ԼԻՕՆ ՏՕՔ

ՂԱԼԱԹԻԱՏԱ Թիւնէլին իթթիսալինտէ
Եէնի Ճամի սօգաղը Ն. 8

[illegible]

ԲՕՊԷՐԹԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

—

Բօպէրթեան վարժարանի յառաջիկայ տարուան շրջանը կը սկսի Սեպտեմբեր 3/15ին։ Վարժարանս ամենայն միջոց հայթայթած է գիտութեան ամեն ճիւղոց և այլ և այլ լեզուաց մէջ ընդարձակօրէն հրահանգելու զուսանողս ։ Մասնաւոր տնօրէնութեամբ այսուհետև Հայ ուսանողք վարժարանական ընթացքին մէջ ժամանակ պիտի ունենան առաւել ընդարձակօրէն ուսանելու Հայերէն լեզուն։ Մասնաւոր տեղեկութեանց համար դիմելու է առ Պ. Հանըրն և Ընկ. որ ի Ղալաթիա , կամ առ Տնօրէնն Բօպէրթեան վարժարանի ։

30—22 ՃՕՐՃ ՎՕՇՊԸՐՆ

ՊԷՅԱԶ ԹՈՒԶ

Մէմալիքէմիզին թէմիզլէնմիշ վէ Ինկիլիզ թուզը կիպի պէյաղլանմըշ գապա թուզը՝ Ղալաթատա կէօմրիւք ճիվարընտա Յէմիշճիլէր սօգաղընտա Պէյլիկճեան Ստեփան էֆէնտինին Ն. 8 տէ միրճի մաղազասընտա զայէթ էհվէն ֆիյաթլէ սաթըլըր ։ 15—4

ՏԱԱՎԻ ՎԷԲԻԼԻ

ԳԱՐԵԳԻՆ ԷՖ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Քէնտի պիւրօսընը պու տէֆա Պաղչէ գաբուտաքի Բաղըմ բաշը խանընտա 13 վէ 14 նումէրօլար իլէ մուրագգամ օտալարա նագլ իյլէմիշ օլտուղունտան միւշթէրիլէրինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ իլան խտըր ։ 30—22

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

ԱՆՕՆԻՄ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմայէ	100,000,000 ֆրանգ .	
Էտա օլունան	50,000,000	»
Իհթիեաթ սանտըղընտա մէվճուտ	24,176,288	» 29 սանթիմ

ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ

ԼԻՕՆ	Ս. ՊԷԹԷՐՍՊՈՐԿ
ՊԱՐԻՍ	ՄԱՏՐԻՏ
ՄԱՐՍԻԼԻԱ	ԺԸՆԷՎ
ԼՕՆՏՐԱ	ԻՍԿԷՆՏԵՐԻԷ
ՎԻԷՆՆԱ	ՄԸՍԸՐ

վէ սայըր պիր չօգ պէլտէլէրտէ .

ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ պիլճիւմլէ պանգա մուամէլէլէրինի տէր ուհտէ իտէր ։
Խուսուսի ավանսլար վէրիր (հէսապը ճարի)։
Խուսուսի սանտըզ ալիր (Էսխէնաճ վէրիր) ։
Ֆրանսայա վէ սայըր էճնէպի մէմլէքէթլէրինէ բօլիչա քէշիտէ իտէր ։
Համիլինէ Էտա օլունմագ իւզրէ իթթիմատնամէլէր վէրիր ։
Պօրսա իշլէրի իչիւն վէրիլէն էմիրլէրի իճրա իտէր ։
Խուսուսի հըֆզ իտէր ։
Թէսլիմ օլան նագտը գապուլ իտէր , վէ մուգապիլինտէ չէգ պայիրմա մալիմէ իլէ պօնօլար վէրիր ։
Մըսիւ Սէգուր (խտարէսի) . — Ն. 10 Մէրթէքեանի սօգաղը . — Եազըճը խան Ղալաթատա ։

Սահիպի իմթիյազ
ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա , 19 Սեպտ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր .		97- 7/8
Օսմ. էսհամը աչըլտը		11-
» » գարանտը		11-
Իսթիգրազ 65		13- 3/4
» 69		12- 7/8
» 71		55-
» 72		20- 1/2
» 73		12-
Օսմանլը պանգասը		10- 1/8
Մըսըր տայրէ . մուլթա հըտէ		46- 1/4
» իսթիյալը		73- 3/4
Ռուսիա իսթիգրազը		87- 3/4
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		-

Բարիզ , 19 Սեպտ.

Ֆրանսա . էսհ . 3 % ֆր .		86-75
» » 5 գրօշուզ		118-45
Օսմ. էսհամը աչըլտը		11-25
» » գարանտը		11-27 1/2
Իսթիգրազ 65	ֆր .	70-
» 69		64-
» 73		60-
Մըսըր ֆօնտ. մուլթա հըտէ		236-25
Գրէտի Լիօնէ		790-
Օսմանլը պանգասը		503-75
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի		44-50
Իթալիա էսհամը		80-70
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ		25-33

Վիէննա , 19 Սեպտ.

Աճիօ	ֆիօրին	-
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի		20-20

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ումումիէ աշ. գար .		12- 1
Գու սապան աչըլտը		12-
Իսթիգ . 63 (Մուլթօն)	6 % ֆ.	-
» 65 »	6 % ֆ.	66-
» 69 (Բիլար)	6	62-50
» 72 (Գօն տիւ Թրէզօր)		20-50
» 73	6 % ֆ.	60-50
Ռումէլի շըմէնտըֆէր 3		42-25
Աղճէ ֆայիզի	%	9-
Ըլըօր	Ղըշ	00-
Հավալէսիզ	»	57- 1/2

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	4-
Սթամպօլ պանգասը	5-32
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 2
Թրամվայ	3-75

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան		Ղշ. Փր
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		106- 5
Մէթալիք	»	115-
Պէշլիք	»	117-
Գազըր	»	530-
Գայմէ	»	7?0-
Ինկիլիզ լիրասը		109-
Ֆրանսըզ ալթունու		87- 2
Ֆօլ		89-35
Գրիմից ալթունու		51-10
Գարպօն գայմէսի		8-73